

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1164157
Datum vergadering: 28 januari 2025
Datum voorstel: 10 december 2024
Nummer: 8 A
Onderwerp: Evaluatie Leefbaarheidsfonds 2024

Voorgesteld raadsbesluit

1. Kennis te nemen van de (tussen)evaluatie Leefbaarheidsfonds.
2. De verordening Subsidie Leefbaarheidsfonds Sociaal domein 2023 per 1 februari 2025 in te trekken.

Samenvatting van het voorstel

In december 2022 stelde de gemeente, als opvolger van het Stimuleringsfonds, het Leefbaarheidsfonds in. Bij de oprichting is afgesproken om een tussentijdse evaluatie uit te voeren. Deze evaluatie laat zien dat het fonds in een grote maatschappelijke behoefte voorziet. Er is ruimte voor verbetering, maar veel werkt goed.

Uit de praktijk en evaluatie blijkt dat de huidige verordening niet volledig aansluit bij de gewenste effecten. Om sneller in te spelen op veranderende behoeften in de samenleving en gemeentelijke doelstellingen, wordt de verordening vervangen door een nadere regel. Dit biedt meer flexibiliteit en stelt ons in staat inwoners sneller en beter van dienst te zijn.

Aanleiding voor het voorstel

Bij de oprichting van het Leefbaarheidsfonds in 2023 is afgesproken een tussentijdse evaluatie uit te voeren en daarover de raad te informeren.

Beoogd resultaat van het voorstel

De gemeente wil blijven bijdragen aan de leefbaarheid van de kernen en de positieve gezondheid van haar inwoners.

De gemeenteraad te informeren over de uitkomsten van de evaluatie Leefbaarheidsfonds.

De gemeenteraad te vragen in te stemmen met het voorstel. Bij positief besluit zal de verordening worden ingetrokken per 1 februari 2025 en direct worden opgevolgd door de nadere regel. Hierdoor is er sprake van continuïteit en kan de gemeente inwoners beter van dienst zijn.

Argumentatie

In de afgelopen periode hebben we een uitvoerige evaluatie uitgevoerd naar het gebruik en de processen rondom het Leefbaarheidsfonds. Daarin zijn meerdere betrokkenen gesproken en cijfers geanalyseerd.

Deze evaluatie voldoet aan gemaakte afspraken

Bij het vaststellen van het Leefbaarheidsfonds is toegezegd het fonds na een looptijd van 2 jaar te evalueren en daarbij te kijken naar de resultaten en de benodigde capaciteit. Met deze evaluatie wordt voldaan aan deze toezegging.

De evaluatie kent een andere vorm van rapporteren, maar deze vorm doet zowel de evaluatie als de de waardevolle initiatieven die het afgelopen jaar gebruik hebben gemaakt van het Leefbaarheidsfonds, meer recht

De evaluatie heeft een magazinestructuur gekregen. Hiermee wordt niet alleen inhoud gedeeld, maar ook de verhalen van initiatiefnemers. Dit past beter bij het karakter van het fonds, dat draait om de leefbaarheid en impact van projecten.

U vindt bij de stukken een document genaamd Evaluatie Leefbaarheidsfonds (PDF). Daarin staat een afbeelding en een korte uitleg. Daarop kunt u klikken en dan wordt u doorgeleid naar een pagina op de website van de gemeente. Hier vindt u de evaluatie en kunt u deze doorlezen. Deze webpagina maakt onderdeel uit van dit raadsvoorstel.

De evaluatie kent een aantal conclusies en aanbevelingen die de komende tijd worden uitgewerkt en uitgevoerd

Conclusies

- Het Leefbaarheidsfonds voldoet aan een duidelijke behoefte: aanvragers waarderen het als een effectief instrument en promoten het bij andere maatschappelijke organisaties. Uit de cijfers blijkt dat het fonds goed wordt gebruikt; in Tubbergen is 62% van het budget benut. Het fonds is gevuld met incidentele middelen.
- Het aanvraagproces werkt zoals bedoeld: het vereenvoudigen van het proces bij de transformatie van Stimuleringsfonds naar Leefbaarheidsfonds is geslaagd. Aanvragers vinden het proces toegankelijk en waarderen het persoonlijke contact als een groot voordeel.
- De levensvatbaarheid na meerdere bijdragen uit het Leefbaarheidsfonds blijft een aandachtspunt, net als bij het Stimuleringsfonds. Ondanks extra categorieën en vooraf opgestelde business cases blijft dit een uitdaging. Het ontbreekt aan een geschikte tool om investeringen in de fysieke leefomgeving goed door te rekenen naar maatschappelijke opbrengsten.

Aanbevelingen

- Gerichte marketing: Verder vergroten van de naamsbekendheid van het fonds door gerichte marketing bij verenigingen, stichtingen en vrijwilligersorganisaties. Daarbij brengen we ook de al gehonoreerde initiatieven onder de aandacht. Ter inspiratie voor anderen en zo het bevorderen van het gebruik van het leefbaarheidsfonds, maar ook als blijk van waardering naar alle vrijwilligers die zich voor de initiatieven inzetten.
- Periodieke Bestuurlijke terugkoppeling: Bestuurders periodiek informeren over de voortgang, in plaats van ad-hoc zoals nu het geval is.
- Onderzoek doen naar structureel budget: De levensvatbaarheid na drie bijdragen blijft in sommige situaties problematisch. Dit wordt meegenomen in de brede herijking van het subsidiebeleid die momenteel wordt onderzocht.
- Nadere regels in plaats van een verordening: Uit de praktijk en evaluatie blijkt dat de huidige verordening niet volledig aansluit bij de gewenste effecten. Om sneller in te spelen op veranderende behoeften in de samenleving en gemeentelijke doelstellingen, wordt de verordening vervangen door een nadere regel. Dit biedt meer flexibiliteit en stelt ons in staat inwoners sneller van dienst te zijn.
- Onderzoeken van doorrekenmethodes: Onderzoeken hoe investeringen in de fysieke leefomgeving, zoals vastgoed of een veld, op de juiste manier kunnen worden doorberekend naar maatschappelijke opbrengsten (Social Return On Investment, kortweg SROI).
- Monitoring anders verankeren: Meer nadruk leggen op gesprekken met initiatiefnemers in plaats van administratieve verantwoording centraal te stellen.

Nadere Regeling sluit beter aan bij de behoeftes van zowel de samenleving als de organisatie

Uit de praktijk en evaluatie blijkt dat de huidige verordening niet volledig aansluit bij de gewenste effecten. Om sneller in te spelen op veranderende behoeften in de samenleving en gemeentelijke doelstellingen, wordt de verordening vervangen door een nadere regel. Dit biedt meer flexibiliteit en stelt ons in staat inwoners sneller van dienst te zijn. Een nadere regel is namelijk een college bevoegdheid en dat maakt dat het besluitvormingsproces voor eventuele aanpassingen sneller kan verlopen. De nadere regel gaat in op moment dat de raad de verordening heeft ingetrokken. Op deze manier wordt de continuïteit van het Leefbaarheidsfonds gewaarborgd.

Het vervangen van een verordening voor de nadere regel is vooral technisch van aard. In de verordening waren de bevoegdheden voor een belangrijk deel al bij het college neergelegd. Een uitzondering daarop zijn eventuele aanvragen in de vierde categorie (aanvragen van € 15.001 en meer) van de huidige verordening. Maar ook daar verandert er niet veel. Het college moet ook in de toekomst voor elke toekenning uit categorie

€ 15.001 en meer een collegebesluit nemen (in de nadere regel is dit overigens nu categorie 3 geworden in verband met het terugbrengen van het aantal categorieën). De nadere regel maakt het alleen wel mogelijk om dit besluitvormingsproces voor de initiatiefnemers sneller te laten verlopen en daarmee sneller in te kunnen spelen op maatschappelijke initiatieven.

Participatie samenleving

Met tal van initiatiefnemers zijn interviews afgenomen om deze evaluatie te kunnen opstellen.

Een belangrijk aandachtspunt is dat initiatieven die structureel, oftewel langer dan drie jaar, bijdragen aan de leefbaarheid momenteel niet gefinancierd kunnen worden. Dit terwijl meerdere initiatieven niet zonder de subsidie op eigen voet kunnen voortbestaan en een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstelling; het bevorderen van de gezondheid/ leefbaarheid in de kernen. Binnen de bredere herijking van het subsidiebeleid wordt onderzocht of hiervoor een oplossing kan worden gevonden.

Externe communicatie

Met tal van initiatiefnemers zijn interviews afgenomen om deze evaluatie te kunnen opstellen. Daarnaast wordt de evaluatie ook met alle initiatiefnemers gedeeld.

Financiële paragraaf

Op dit moment is voor de gemeente 62% besteed. Afhankelijk van de verdere besteding van het budget zal een aanvulling eventueel worden meegenomen in de gesprekken met de Raad aangaande de meerjarenbegroting in aanloop naar de perspectiefnota 2026.

Uitvoering

De vervolgstappen in de evaluatie worden opgevolgd en uitgevoerd

Evaluatie

Deze evaluatie is gerealiseerd conform de afspraak met uw raad bij het vaststellen van de verordening Subsidie Leefbaarheidsfonds Sociaal domein 2023

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Voor beide gemeenten geldt dat de evaluatie inhoudelijk voor beide gemeenten is geschreven. Wat betreft de nadere regel is deze inhoudelijk identiek (met uitzondering van het beschikbare budget. Dit is in Dinkelland hoger)

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

de secretaris

de burgemeester

ing. J.L.M. Scholten

drs. A.H. Postma

Raadsbesluit

Datum: 28 januari 2025
Nummer: 8 B
Onderwerp: Evaluatie Leefbaarheidsfonds 2024

De raad van de gemeente Tubbergen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 10 december 2024, nr. 8A;

gelet op het advies van de raadscommissie van 7 januari 2025;

gelet op het bepaalde in artikel 149 van de Gemeentewet,

gelet op artikel 2, artikel 3 en artikel 5 van de Algemene Subsidieverordening 2018 gemeente Dinkelland,

besluit:

1. Kennis te nemen van de (tussen)evaluatie Leefbaarheidsfonds.
2. De verordening Subsidie Leefbaarheidsfonds Sociaal domein 2023 per 1 februari 2025 in te trekken.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 28 januari 2025

De raadsgriffier,

De voorzitter,